

Poliisiasetus 8.9.1995/1112

Sisäasiainministerin esittelystä säädetään 7 päivänä huhtikuuta 1995 annetun poliisilain ([493/95](#)) 6, 33 ja 54 §:n sekä poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain ([110/92](#)) 16 §:n nojalla:

Poliisimiehet

1 § ([1.3.2001/181](#))

Poliisimiehet kuuluvat päällystöön, alipäällystöön tai miehistöön.

Poliisimiehiä ovat:

1) päällystöön kuuluvat:

a) Poliisihallituksessa poliisiylijohtaja;

b) Poliisihallituksessa ja aluehallinnon viranomaisen poliisin vastuualueella poliisijohtaja, poliisiylitarkastaja, poliisitarkastaja, ylikomisario ja komisario;

c) keskusrikospoliisissa keskusrikospoliisin päällikkö, apulaispäällikkö, rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario ja rikoskomisario;

d) suojelupoliisissa suojelupoliisin päällikkö, apulaispäällikkö, osastopäällikkö, ylitarkastaja ja tarkastaja;

e) liikkuvassa poliisissa liikkuvan poliisin päällikkö, apulaispäällikkö, liikennepoliisitarkastaja, hallintopäällikkö, ylikomisario ja komisario;

f) Poliisiammattikorkeakoulussa rehtori, ylikomisario, komisario ja poliisipäällystön tutkinnon A-osan, poliisipäällystön virkatutkinnon tai poliisipäällystön tutkinnon suorittanut opettaja;

g) paikallispoliisissa poliisipäällikkö, apulaispoliisipäällikkö, hallinto-osaston johtaja, lupapalvelutoimiston toimistonjohtaja, rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario, ylikomisario, rikoskomisario ja komisario;

([26.6.2009/517](#))

2) alipäällystöön kuuluvat rikosylikonstaapeli, ylikonstaapeli, ylietsivä ja poliisialipäällystön virkatutkinnon taikka poliisialipäällystön tutkinnon suorittanut opettaja; sekä

3) miehistöön kuuluvat vanhempi rikoskonstaapeli, vanhempi konstaapeli, etsivä, kouluttaja, nuorempi konstaapeli ja poliisikokelas.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja poliisimiehiä ovat myös sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisijohtaja, poliisiylitarkastaja ja poliisitarkastaja, hätäkeskuslaitoksen ja Hallinnon tietotekniikkakeskuksen poliisimiehet sekä siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain ([1287/2004](#)) perusteella poliisitehtäviin nimitetyt poliisimiehet. ([3.12.2009/1011](#))

Toiminnalliset johtosuhteet

2 § [\(26.6.2009/517\)](#)

Poliisihallituksen poliisiylijohtaja ja poliisijohtaja ovat kaikkien poliisin henkilöstöön kuuluvien esimiehiä.

Poliisihallituksen ja aluehallinnon viranomaisen poliisin vastualueen poliisiylitarkastajalla on oikeus yksittäistapauksessa antaa poliisin toimintaa koskevia käskyjä ja ohjeita.

Poliisihallituksen ja aluehallinnon viranomaisen poliisin vastualueen poliisitarkastajalla ja ylikomisariolla on oikeus vastualueellaan antaa paikallispoliisin toimintaa yksittäistapauksessa koskevia ohjeita.

3 § [\(26.6.2009/517\)](#)

3 § on kumottu A:lla [26.6.2009/517](#).

4 § [\(18.12.2008/1006\)](#)

Paikallispoliisin henkilöstön esimies on poliisipäällikkö, jollei johtosuhteista muuta säädetä tai määrätä.

Paikallispoliisin ja poliisin valtakunnallisten yksikköjen toimintayksikköjen toimintaa johtavat päällystöön kuuluvat poliisimiehet tehtäväalueellaan. Paikallispoliisissa tulee aina olla yleisjohtajaksi määrätty päällystöön kuuluva poliisimies, joka vastaa toimialueensa kenttätoiminnan operatiivisesta johtamisesta työvuoronsa aikana. Yleisjohtaja on tehtävässään toimialueellaan paikallispoliisin ja tehtävällään johdettavana olevan muun poliisin henkilöstön esimies, jollei 6 §:n 1 momentin nojalla toisin määrätä. Yleisjohtajan toimialue voi käsittää yhden poliisilaitoksen taikka useamman poliisilaitoksen muodostaman yleisjohtoalueen.

Paikallispoliisin toimintayksikön kenttäjohtajaksi määrätty poliisimies vastaa toimialueensa kenttätoiminnan operatiivisesta johtamisesta yleisjohtajan alaisuudessa. Kenttäjohtaja on toimialueella työvuorossa olevan muun kuin päällystöön kuuluvan paikallispoliisin henkilöstön ja samaa tehtävää suorittavan muun poliisimiehen esimies, jollei 6 §:n 1 momentin nojalla toisin määrätä. Kenttäjohtaja työnjohtajana ja partionjohtaja tehtävän suorittajana vastaavat hätäkeskuksen tai poliisin tilannekeskuksen välittämän taikka muuten tietoonsa tulleen poliisille kuuluvan tehtävän suorittamisesta.

Paikallispoliisissa tai poliisin valtakunnalliseen yksikköön kuuluvassa toimintayksikössä partionjohtajaksi tai ryhmänjohtajaksi määrätty poliisimies on samaa tehtävää suorittavan kahden tai useamman poliisimiehen esimies, jollei johtosuhteista ole muuta määrätty.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun hätäkeskuksen päivystäjä vastaa tehtävän vastaanottamisesta, sen kiireellisyyden ja vaarallisuuden arvioinnista sekä välittämisestä kenttäjohtajalle tai partionjohtajalle ja muista tehtävän edellyttämistä tarpeellisista toimenpiteistä. Päivystäjä huolehtii erityisesti siitä, että tehtävän suorittajilla on työturvallisuuden edellyttämät tarpeelliset käytettävissä olevat tiedot sekä seuraa osaltaan tehtävien suorittamista.

5 § [\(26.6.2009/517\)](#)

Poliisin toiminnallisista johtosuhteista voidaan määrätä lisäksi Poliisihallituksen, poliisin yhteistoiminta-alueen, yleisjohtoalueen, paikallispoliisin poliisiyksikön sekä valtakunnallisen poliisiyksikön ohjesäännössä tai työjärjestyksessä.

Erityisen syyn vaatiessa voi Poliisihallitus koko maan osalta ja poliisipäällikkö alaisensa paikallispoliisin yksikön henkilöstön osalta määrätä tilapäisistä poliisin henkilöstön johtosuhteista tilanteen edellyttämällä tavalla.

6 §

Poliisihallituksessa tai paikallispoliisissa johtovalmiuteen määrätty päällystään kuuluva poliisimies on toimialueellaan kaikkien poliisin henkilöstään kuuluvien esimies kunnes johtosuhteista toisin määrätään. ([26.6.2009/517](#))

Poliisin valtakunnallisessa yksikössä johtovalmiuteen määrätty päällystään kuuluva poliisimies on 1 momentissa tarkoitetun poliisimiehen alaisuudessa asianomaisen yksikön henkilöstään esimies kunnes johtosuhteista toisin määrätään.

Poliisitoiminnallisen tilanteen siirtyessä henkilön takaa-ajon vuoksi tai muusta syystä kihlakunnasta toiseen poliisin toimenpiteitä johtaa se poliisiyksikkö, joka ensin on ryhtynyt toimintaan, kunnes johtosuhteista toisin määrätään. ([22.11.1996/880](#))

Toimintavelvollisuus

7 §

Poliisimiehen on noudatettava niitä käskyjä, määräyksiä ja ohjeita, joita hänen esimiehensä toimivaltansa rajoissa antaa.

8 §

Poliisimiehen on viipymättä ilmoitettava esimiehelleen havaitsemansa tai tietoonsa tulleet poliisitoiminnan kannalta tärkeät asiat.

9-12 §

9-12 § on kumottu A:lla [26.6.2009/517](#).

13 §

Poliisimieheltä ja poliisikokelaalta vaadittavasta kirjallisesta vakuutuksesta säädetään virkavalasta ja virkavakuutuksesta sekä tuomarin valasta ja tuomarin vakuutuksesta annetussa asetuksessa ([1183/87](#)).

2 momentti on kumottu A:lla [26.6.2009/517](#).

3 momentti on kumottu A:lla [26.6.2009/517](#).

Erityiset tehtävät ja ilmoitukset

14 §

Milloin on perusteltua syytä olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi, poliisin on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi. Sen lisäksi poliisin on sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muusta erityisestä syystä toimitettava katoamisen selvittämiseksi tarpeellisessa laajuudessa poliisitutkinta.

Jos on ilmeistä, että valtion on korvattava eläimen muulle kuin viljelykselle tai metsälle aiheuttama vahinko, poliisin on korvausvelvollisen tai vahingon kärsineen pyynnöstä suoritettava poliisitutkinta korvauksen perusteen ja määrän selvittämiseksi.

Poliisilain ([493/95](#)) [49 §:n](#) 1 momentissa tarkoitettussa asiassa suoritettavassa poliisitutkinnassa on selvitettävä muun ohella ne olosuhteet, joissa pakkotoimenpiteitä on käytetty, johto- ja vastuusuhteet toimenpiteen aikana, vahingon määrä sekä vahingon kärsineen oman toiminnan tai laiminlyönnin vaikutus vahingon syntymiseen.

[15 §](#)

Poliisiyksikön päällikön on viipymättä ilmoitettava suojelupoliisille sen toimenpiteitä ilmeisesti vaativista asioista ja tapahtumista.

[16 § \(26.6.2009/517\)](#)

Suojelupoliisin tulee heti ilmoittaa Poliisihallitukselle ja paikallispoliisin johdolle hankkeista, jotka voivat vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

Virkamerkki

[17 §](#)

Poliisimiehellä on Poliisihallituksen vahvistama virkamerkki, joka on pidettävä virkatehtävää suoritettaessa mukana. Virkamerkki on tarvittaessa tai vaadittaessa esitettävä, kun se virkatehtävää vaarantamatta on mahdollista. ([26.6.2009/517](#))

Muulle poliisin palveluksessa olevalle voidaan antaa Poliisihallituksen vahvistama henkilökortti. ([26.6.2009/517](#))

Poliisilain 8 §:n mukaiset erityiset poliisivaltuudet saaneelle on annettava henkilökortti, jossa on mainittava henkilötietojen ohella toimialue, voimassaoloaika ja valtuuksien laajuus. Henkilökortti on poliisitehtäviä suoritettaessa pidettävä mukana ja tarvittaessa tai vaadittaessa esitettävä, kun se tehtävää vaarantamatta on mahdollista.

Voimankäyttö- ja suojavälineet

[18 § \(2.9.2004/836\)](#)

Valtio varustaa poliisimiehen tehtävien edellyttämällä voimankäyttö- ja suojavälineillä. Henkilöön kohdistuvia voimakeinoja poliisilain 27 §:n 1 momentin mukaisesti käytettäessä poliisimies saa käyttää vain 2 momentissa mainittuja voimankäyttövälineitä, jotka Poliisihallitus on hyväksynyt ja joiden käyttöön poliisimies on saanut koulutuksen. ([26.6.2009/517](#))

Poliisin voimankäyttövälineitä ovat:

- 1) henkilökohtaisena virka-aseena käytettävät lippaallisella tai itselataavalla kertatulella toimivat pistoolit ja revolverit niihin soveltuvine patruunoineen;
- 2) tukiasena käytettävät lippaallisella tai itselataavalla kertatulella toimivat kaliiperiltaan virka-asetta vastaavat ampuma-aseet niihin soveltuvine patruunoineen;
- 3) poliisitoimintaa tukevina erityisaseina haulikko, kaliiperiltaan virka-asetta vastaava konepistooli, kivääri tai ampuma-aselain [\(1/1998\) 6 §:n](#) 2 momentin 12 kohdassa tarkoitettu muu ampuma-ase ja kaasun tai muun lamaanuttavan aineen levittämiseen tarkoitettu ampuma-ase niihin soveltuvine patruunoineen; sekä
- 4) muut ominaisuuksiltaan ja asianmukaisesti käytettyinä vaikutuksiltaan ampuma-asetta lievemmat voimankäyttövälineet.

[\(18.12.2008/1006\)](#)

Virkapuku

19 § [\(11.4.2001/330\)](#)

Virkapuvun käyttö

Poliisilain [\(493/1995\) 6 a §:n](#) 1 momentissa säädetystä virkapuvun käyttövelvollisuudesta poikkeamisesta päättää poliisiyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä päällystöön kuuluva poliisimies. Kiireellisessä tilanteessa päätöksen voi tehdä muukin poliisimies.

Korvausten hakeminen ja maksaminen

20 §

Poliisilain 47 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun palkkion ja korvauksen suorittamisesta päättää se paikallispoliisin yksikkö, jonka alueella työ tai toimenpide taikka pääosa siitä on suoritettu. Korvausta on haettava kirjallisesti, mikäli mahdollista, kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin työ tai avustaminen suoritettiin, tarvikkeita tai välineitä käytettiin taikka korvaukseen oikeutettu sai tiedon vahingon tapahtumisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa [\(586/96\)](#) säädetään. [\(22.11.1996/880\)](#)

Teknisen kuuntelun pöytäkirja

21 §

Poliisilain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun pöytäkirjaan on merkittävä

- 1) kuuntelumääräyksen antaja ja antopäivä;
- 2) kuunneltavan henkilötiedot tai saatavissa olevat tunnistetiedot;
- 3) rikos, jonka torjumiseksi kuuntelua on suoritettu;

4) kuuntelun alkamis- ja päättymisajankohta;

5) kuuntelussa tarpeellisten toimenpiteiden suorituspaikat ja suorittajat sekä käytetyn kuuntelulaitteen laji;

6) poliisilain 33 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekeminen tai syy tekemättä jättämiseen; sekä

7) poliisilain 34 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen suorittaminen ja suorittaja.

Voimaantulo

22 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1995.

Tällä asetuksella kumotaan 1 päivänä kesäkuuta 1928 annetun asetuksen, joka sisältää maaseudun yleisen järjestyssäännön [\(219/28\) 38 §](#).

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

22.11.1996/880:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

13.3.1998/185:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1998.

19.3.1999/356:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1999.

1.3.2001/181:

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä maaliskuuta 2001.

11.4.2001/330:

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä huhtikuuta 2001.

14.8.2002/707:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2002.

19.12.2002/1151:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

2.9.2004/836:

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä syyskuuta 2004.

31.1.2008/75:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2008.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

18.12.2008/1006:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

26.6.2009/517:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.12.2009/1011:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.